

Consorci d'Educació
de Barcelona
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

L'ESPAI DE LA BIBLIOTECA I EL MOBILIARI

Montserrat Gabarró
Mercè Abeyà

Biblioteques Escolars
dels CRP de Barcelona

Curs 2007-2008

Centres de Recursos Pedagògics de la Ciutat de Barcelona

L'ESPAI DE LA BIBLIOTECA

L'estructuració i l'organització de l'espai de la biblioteca ha d'afavorir que els i les alumnes trobin un lloc d'aprenentatge i un ambient acollidor.

Al document sobre "Les biblioteques escolars a Catalunya"¹ del COBDC es proposen unes actuacions referents als espais i equipaments perquè les biblioteques escolars esdevinguin un espai de trobada, de treball i d'oci, que integrades en el projecte educatiu contribueixin a la promoció de la lectura, a l'aprenentatge, i a l'educació en l'ús de la informació, és a dir a transformar la informació en coneixement.

Les actuacions a dur a terme contemplen:

- Adequació dels espais actuals d'acord amb les directrius i els mínims internacionals
- Adquisició de mobiliari adequat per al compliment de les seves funcions
- Instal·lació d'equipament informàtic modern i d'infraestructura de connexió eficient a Internet

Punts a tenir en compte respecte a l'espai

- Ha de tenir una doble funcionalitat: de treball i de lleure
- Ha d'acollir diferents usuaris: alumnes i mestres
- Ha de tenir diferents àrees per poder respondre als diferents usos

Característiques generals

Pel que fa a la ubicació i instal·lació de la biblioteca escolar les directrius IFLA/Unesco² aconsellen:

- Ubicació cèntrica, a la planta baixa si és possible
- Accessibilitat i proximitat de totes les àrees docents
- Alguna part de la biblioteca aïllada del soroll exterior
- Il·luminació adequada i suficient, tant a través de finestres com amb llum artificial
- Temperatura ambiental adequada per assegurar les bones condicions de treball durant tot l'any així com la conservació dels materials

¹ "Les biblioteques escolars a Catalunya". *Document*, núm. 149 (maig-juny 2004) p. 2

² *Directrius IFLA/Unesco per a la biblioteca escolar*. Barcelona: Col·legi de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2005, p.20

- Disseny adequat per poder facilitar l'accés d'alumnes amb discapacitats
- Dimensions adequades per contenir tot els fons documentals (llibres de ficció i de coneixements, revistes, recursos en forma no impresa...) i per disposar de diferents àrees de treball
- Flexibilitat per permetre multiplicitat d'activitats i canvis futurs tant en el currículum com en la tecnologia

Espais mínims per a biblioteques escolars

Segons les directrius internacionals de l'any 1990³ els mínims que es recomanen són:

Nombre d'alumnes	Sala de lectura	Despatxos
1-250	93m2	51m2 (1)
251-500	186m2	65m2 (2)
500-...	279m2	79m2 (2)

(1) Inclou magatzem.

(2) Les directrius recomanen espais separats per a conferències, magatzem i altres àrees fins a un total de 463 i 574 m2 respectivament.

Les dimensions, però, de les biblioteques de les escoles actuals no responen ni de bon tros a aquests paràmetres i per tant amb l'espai que es compta s'ha de mirar d'acondicinar-lo de la millor manera possible perquè resulti agradable i acollidor.

Zones diferenciades

a) Zona de consulta general

- Hi ha tot el fons de referència i de coneixements
- Acull les obres de consulta sobre els diferents camps del coneixement
- Prestatgeries màxim 1.50/1.80 (segons edat)
- Taules de treball i cadires de dimensions apropiades a l'edat dels usuaris
- S'hi ha de poder treballar individualment i en grup

³ CARROLL, Frances Laverne. *Guidelines for School libraries*. La Haya: IFLA, 1990

b) Zona de lectura informal

- Hi ha tot el fons d'imaginació i també les revistes
- Acull els contes, novel·les, còmics, etc. o sigui totes les obres de creació literària
- Prestatgeries màxim 1.50/1.80 (segons edat)
- L'espai hauria de tenir un paviment, revestiment o estora de material càlid que permeti asseure's o ajeure's a terra
- Amb coixins (per als més petits) o butaques (per als més grans) i altres elements que configurin un espai de lectura informal

c) Zona multimèdia

- Hi ha d'haver ordinadors per poder consultar els CD-ROM
- Amb connexió a Internet per poder fer recerques i consultes a pàgines web
- S'ha de contemplar la possibilitat de que hi hagi aparells audiovisuals que permetin fer la consulta de vídeos, DVD...

d) Zona de treball de la persona responsable de la biblioteca

- Taula amb ordinador per catalogar i fer el treball intern
- Petit espai (armari, prestatges...) per guardar els llibres que necessiten algun tractament, substitueix el magatzem en cas que no n'hi hagi
- Amb un espai destinat a l'atenció dels usuaris (informació i gestió del préstec)

e) Espai per als més petits per a les escoles d'infantil i primària

- Pot coincidir amb la zona de lectura informal o ser-ne una part
- Acull els contes per als primers lectors (I o I*)
- Els llibres de grans dimensions (àlbums, còmics...) han d'estar en bucs o caixons perquè es vegi la coberta i sigui més fàcil agafar-los
- Les prestatgeries han de ser baixetes

Dins de les zones establertes s'ha de preveure que també hi ha d'haver un espai per a les novetats i un altre per a la col·lecció local o el fons històric.

Senyalització i retolació

La senyalització ha de ser clara, entenedora i fàcil de llegir. S'ha de tenir en compte que:

- S'han de senyalitzar les àrees, els prestatges i els serveis
- Ha d'orientar als usuaris i usuàries on trobar la informació i com trobar-la
- S'ha d'uniformitzar el tipus de rètol i les grafies
- Els rètols han d'estar a una alçada adequada

La retolació dels prestatges és millor que sigui amb un sistema fàcil de moure que permeti afegir nous rètols o canviar-los de lloc.

EL MOBILIARI

El mobiliari ha de complir les següents característiques:

- Ha d'estar en bon estat
- Ha de ser segur
- Adequat a l'edat dels usuaris/àries
- Adequat per als documents que conté
- A ser possible que no siguin mobles aprofitats
- Ha de tenir una homogeneïtat en el seu conjunt

Mobles necessaris

- Taules i cadires per a consulta i treball
- Taules i cadires més informals
- Taules i cadires per als ordinadors
- Prestatgeries (millor amb prestatges mòbils) de 22-30 cm de fondària
- Prestatgeries per als vídeos i DVD
- Bucs o armaris per al material audiovisual (CD-ROM i CD)
- Bucs o caixes per als contes dels més petits o per als còmics
- Bucs o expositors de revistes
- Coixins
- Expositors de novetats
- Plafons
- Carrets o caixes per recollir el material
- Escala o tamboret

Equipament electrònic i audiovisual

- Punts d'accés a Internet
- Ordinadors amb lectors de CD-ROM per a la consulta
- Ordinador per al treball intern amb lector òptic
- Escàner
- Vídeo i lector de DVD

BIBLIOGRAFIA

"Les biblioteques escolars a Catalunya". *Document* núm. 149 (maig-juny 2004)

BARÓ, Mònica; MAÑA, Teresa. *Formar-se per informar-se*. Barcelona: Rosa Sensat, Edicions 62, 1994 (Rosa Sensat; 41)

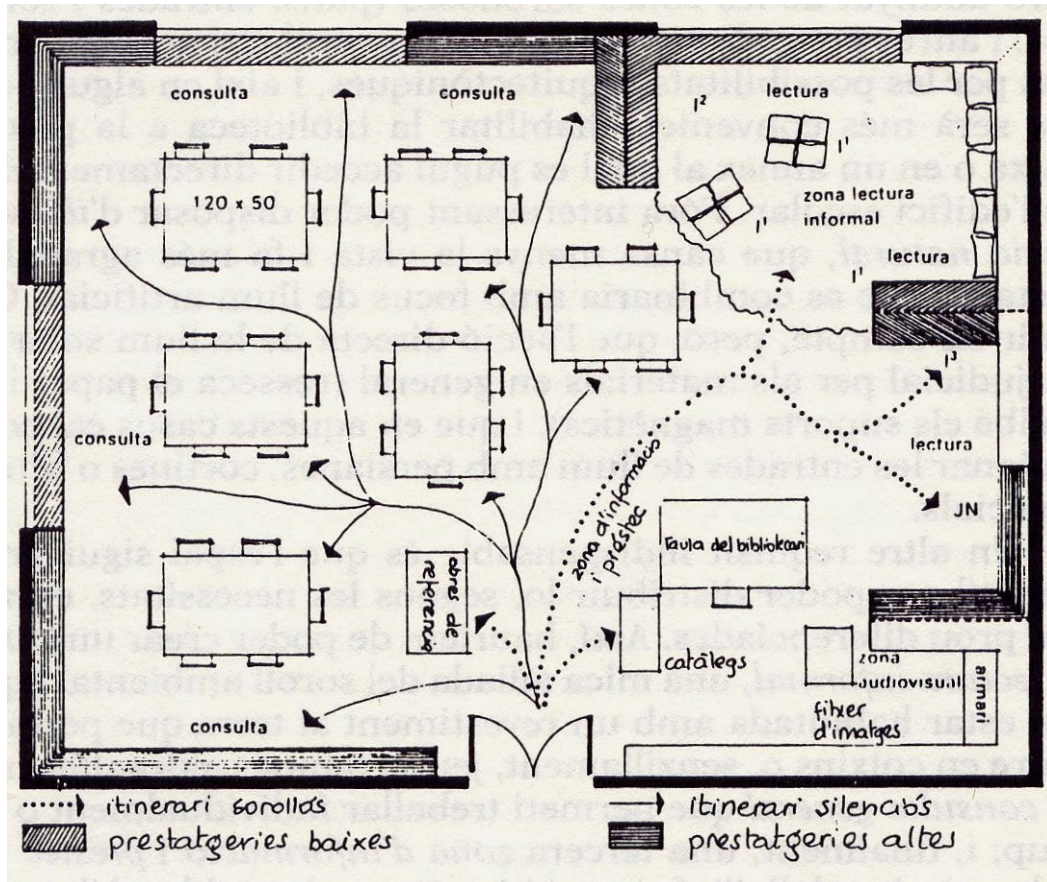
BARÓ, Mònica; MAÑA, Teresa; VELOSILLO, Inmaculada. *Bibliotecas escolares, ¿para qué?* Madrid: Anaya, 2001 (La Sombra de la palabra; 2)

Directrius IFLA/Unesco per a la biblioteca escolar. Barcelona: Col·legi de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya, Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2005

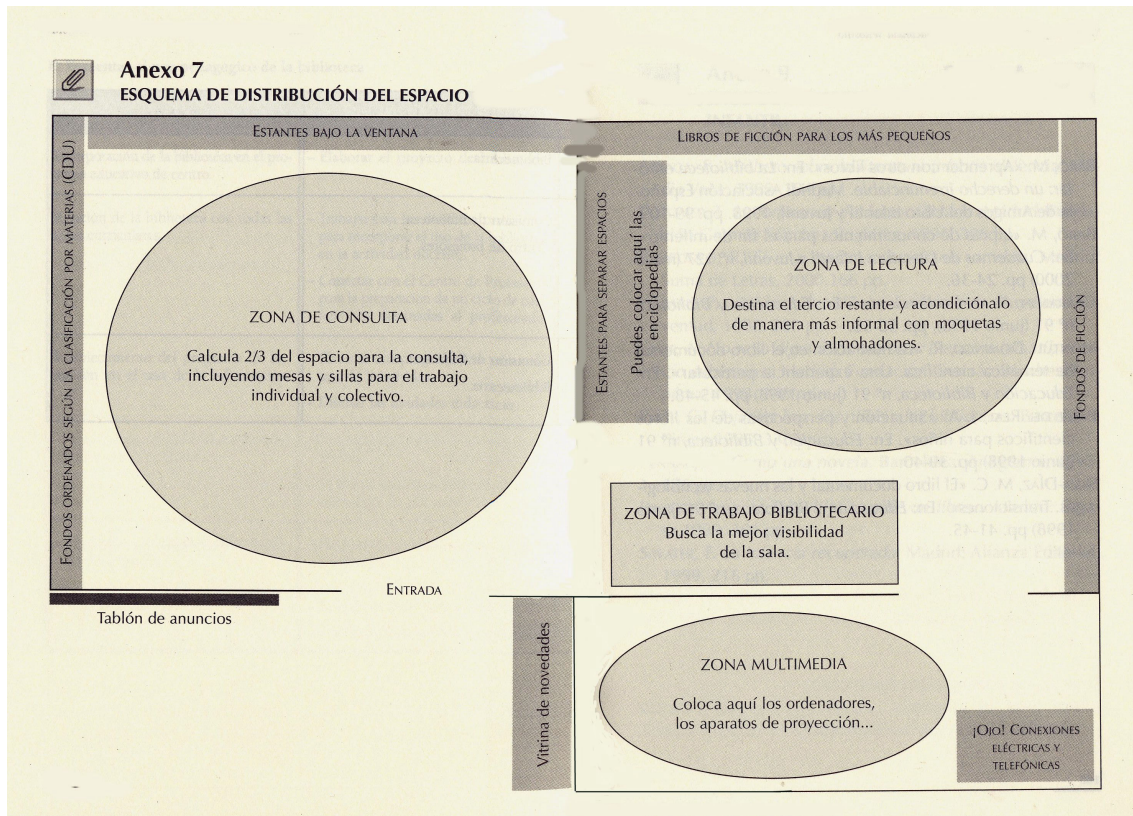
ROMERO, Santi. *L'arquitectura de la Biblioteca*. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2001 (Papers Sert; 5)

Gener 2008

PLÀNOLS

BARÓ, Mònica; MAÑA, Teresa. *Formar-se per informar-se*. Barcelona: Rosa Sensat, Edicions 62, 1994 (Rosa Sensat; 41), p. 36

BARÓ, Mònica; MAÑA, Teresa; VELOSILLO, Inmaculada. *Bibliotecas escolares, ¿para qué?* Madrid: Anaya, 2001 (La Sombra de la Palabra; 2), p. 188